

POLIITTISIA SOFISMEJA

Venäjän vallankumous on vasta alussa, mutta silti siinä ilmenevät jo täysin selvästi porvariston poliittisten vallankumouksien tavanomaiset piirteet. Alimmat kerrokset taistelevat, huippukerrokset hyötyvät. Vallankumoustaistelun kaikki tavattomat rasitukset kokonaisuudessaan on kantanut ja kantaa proletariaatti luokkana ja eräät porvarillisesta intelligenssinuorisosta lähteneet yksilöt. Kaikista vapauksista (oikeamminkin vapauden vähäisistä muruksista), jotka jo osittain on taisteluin hankittu, joutuu yhdeksän kymmenesosaa yhteiskunnan huippukerroksille, työtätekemättömille luokille. Vastoin lakia Venäjällä on nyt vallalla sanan-, kokoontumis- ja painovapaus, joka on verrattomasti suurempi kuin 10 vuotta, kuin vuosi sitten, mutta sitä nauttivat jossain määrin laajemmassa mitassa vain porvarilliset lehdet, yksinomaan „liberaaliset” kokoukset. Työläiset pyrkivät innokkaasti vapautteen raivaten itselleen tietä useinkin sellaisille aloille, jotka tähän asti ovat olleet heille tuntemattomia ja joita on pidetty kerrassaan saavuttamattomina, mutta tämä proletaariaineksen läpimurtautuminen ei kumoa, vaan vahvistaa ajatustamme. Aktiivisuus poliittiseen taisteluun osallistumisessa on kääntäen verrannollinen aktiivisuuteen taistelun hedelmiensä omistamisessa. Legaalisesta ja illegaalisesta (s.o. lainsallista ja lainvastaisesta) liikkeen suhde on sitä „edullisempi”, mitä edullisempi on tämän tai tuon luokan asema yhteiskunnallis-taloudellisessa järjestelmässä. Liberaalisen porvariston liike, varsinkin tammikuun 9 päivän jälkeen, on valautunut siinä määrin lain *sietämiin* muotoihin, että liberaalien illegaalinen liike on kelmennyt meidän nähtemme hämmästyttävän nopeasti. Työväenluokan

liike, siitä *huolimatta*, että se otti eräässä mitä tärkeimmässä vaiheessaan ratki-„laillisen” muodon (Pietarin työväen anomuksen jättö tsaarille), osoittautui peräti laittomaksi ja peräti ankaran, sotilaallisen rangaistuksen ansaitsevaksi. Työväenluokan liike on muuttunut verrattomasti laajemmaksi, mutta legaalisen ja illegaalisen aineksen suhde ei ole juuri muuttunut ensiksi mainitun eduksi.

Mistä tuo ero johtuu? Juuri siitä, että Venäjän koko yhteiskunnallis-taloudellinen järjestelmä turvaa suurimmat heelmät sille, joka tekee vähiten työtä. Kapitalismin vallitessa ei muutoin voi ollakaan. Se on pääoman laki, jonka alainen ei ole yksin taloudellinen, vaan myös poliittinen elämä. Alimpien kerrosten liike nostattaa vallankumouksellista voimaa; se nostattaa sellaisen kansanpaljouden, joka ensiksikin pystyy todella särkemään koko lahonneen rakennuksen ja jota, toiseksi, mitkään sen aseman erikoisuudet eivät sido tuohon rakennukseen ja joka mielellään sen kaataa. Enemminkin, se, olematta edes kyllin tietoinen tarkoituspäristään, on kuitenkin pystyvä ja taipuvainen särkemään tuon rakennuksen, sillä tämän kansanjoukon asema on ulospääsemätön ja ainainen sorto sysää sitä vallankumouksen tielle eikä sillä ole muuta menetettävää kuin kahleet. Tämä kansan voima, proletariaatti, näyttää lahonneen rakennuksen valtiaista niin uhkaavalta, siksi että proletariaatin itse asemassa on jotain, joka uhmaa kaikkia riistäjiä. Senpä vuoksi proletariaatin pieninkin liike, vaikka se alussa olisi kuinka vaatimaton tahansa ja johtuisi miten vähäisestä syystä tahansa, uhkaa kiertämättömästi mennä välittömiä tavoitteitaan pitemmälle ja muuttua liikkeeksi, joka on leppymätön ja tuhoisa *koko* vanhalle järjestelmälle.

Johtuen niistä tärkeimmistä peruserikoisuuksista, jotka ovat ominaisia proletariaatin luokka-asemalle kapitalismin vallitessa, proletariaatin liikkeen vakaana tendenssinä on muuttua vimmatuksi taisteluksi, jota käydään *kaikesta*, täydellisen voiton saamiseksi kaikesta pimeydestä, riistävästä, orjuuttavasta. Sitävastoin liberaalisen porvariston liikkeen tendenssinä on samoista syistä (s.o. porvariston aseman peruserikoisuuksista johtuen) kaupanhierominen taistelun asemesta, opportunisti radikalismien asemesta, uskottavimpien ja mahdollisten lähimpien aikaansaannosten vaatimaton luetteloiminen sen asemesta, että vaadittaisiin „tahdittomasti”, rohkeasti ja päättäväisesti täyttä vapautta.

Ken taistelee toden teolla, hän taistelee luonnollisestikin *kaikesta*; ken pitää kaupanhieromista taistelua parempana, hän luonnollisestikin osoittaa etukäteen ne „osaset”, joihin hän parhaimmassa tapauksessa on taipuvainen tyytymään (pahimmassa tapauksessa hän tyytyy jopa siihen, ettei taistella, s.o. tekee pitkäksi aikaa rauhan vanhan maailman valtioiden kanssa).

Sikkipä juuri onkin täysin luonnollista, että sosialidemokratia vallankumouksellisen proletariaatin puolueena suhtautuu niin huolehtivaisesti *ohjelmaansa*, määrittelee niin tarkasti kauaksi eteenpäin lopullisen päämääränsä — jona on työtätekevien täydellinen vapautus,— suhtautuu niin epäilevästi kaikkiin tämän lopullisen päämäärän tyypistämisaikomuksiin; samoista syistä sosialidemokratia niin dogmaattisen jyrkästi ja doktrinäärimaisen peräänantamattomasti pitää vähäiset taloudelliset ja poliittiset lähitavoitteet erillään lopullisesta päämäärästä. Ken taistelee *kaikesta*, täydellisen voiton puolesta, hänen täytyy kavahtaa sitä, etteivät vähäiset aikaansaannokset sitoisi käsiä, veisi harhaan tieltä, saisi unohtamaan sitä, mikä on vielä verrattain kaukaista ja mitä ilman kaikki pienet aikaansaannokset ovat pelkästään turhaa touhua. Sen sijaan porvari-puolueelle, vaikka se olisi kaikista vapauttarakastavin ja kaikista kansanmielisin, tämä ohjelmista huolehtiminen, ainainen kriittillinen suhde vähäisiin asteittäisiin parannuksiin on käsittämätöntä ja vierasta.

Tällaisia ajatuksia herätti meissä „Venäjän perustuslakiluonnos”, jonka „Osvobozhdenijen” toimitus julkaisi äskettäin seuraavasti otsikoituna: „Venäjän valtakunnan valtiosääntö”. Tämä luonnos, joka on tunnettu Venäjällä jo aika kauan, on nyt julkaistu huomautuksilla ja selityskirjeellä varustettuna, „ainoana täydellisenä, lopullisena ja laatijoidensa tarkastamana laitoksena”. Se ei näköjään kuuluakaan „Osvobozhdenije-liitolle”, sen on laatinut vain yksityinen ryhmä, joka kuuluu tuohon Liittoon. Täten näemme tässä yhteydessä taas ja taas kerran sitä samaa selvän, määrätyn ja avoimen ohjelman pelkäämistä, mikä on ominaista liberalismille. Liberaalisella puolueella on Venäjällä käytettävissään verrattomasti enemmän rahavaroja ja kirjallisia voimia, verrattomasti laajemmat vapaudet legaaliseen liikkeeseen kuin sosialidemokratialla,— ja silti se on silmiinpistävästi jälessä sosialidemokratiasta

siinä suhteessa, mitä tulee ohjelman selväpiirteisyyteen. Liberaalit suorastaan karttavat ohjelmia, heistä ovat parempia erinäiset ristiriitaiset julkilausumat äänenkannattajassaan (esim. yleistä äänioikeutta koskevasta kysymyksestä) tai yksityisten ryhmien „luonnokset”, jotka eivät ole millään tavoin koko puoluetta (tai koko „Osvobozhdenijeliittoa”) kokonaisuutena sitovia. Se ei tietysti voi olla satunnaista; se on kiertämätön seuraus siitä sosiaalisesta asemasta, mikä porvaristolla luokkana on nykyisessä yhteiskunnassa,— luokkana, joka on puristuksessa itsevaltiuden ja proletariaatin välissä ja hajoilee ryhmäkunniksi vähäisten etueroavaisuuksien vuoksi. Poliittiset sofismit johtuvat täysin luonnollisesti tästä asemasta.

Erääseen tällaiseen sofismiinkin haluaisimmekin nyt kiinnittää lukijain huomion. Osvobozhdenijelaisen perustuslakiluonnoksen pääpiirteet tunnetaan: monarkia säilytetään, tasavaltakysymystä ei edes pohdita (porvariston „reaalipoliitikot” eivät nähtävästi pidä tätä kysymystä vakavana!), muodostetaan *kaksikamarinen* parlamenttisynteesi, joka alahuonetta varten edellyttää yleistä, *välitöntä*, yhtäläistä ja salaista äänestystä ja ylähuoneen *kaksiasteisia* vaaleja. Ylähuoneen edustajat valitaan zemstvokokouksissa ja kaupunkiduumissa. Pidämme tarpeettomana pysähtyä tämän luonnoksen yksityiskohtiin. Mielenkiintoista on sen yleinen konseptio ja „periaatteellinen” puolustelu.

Ratki hyväsydämiset liberaalimme yrittävät jakaa valtiiovallan mahdollisimman tasapuolisesti ja „oikeudenmukaisesti” kolmen voiman kesken: monarkki, ylähuone (Zemstvokamari), alahuone (Kansanedustajain kamari): itsevaltiudellinen virkamiehistö, porvaristo, „kansa” (s.o. proletariaatti, talonpoikaisto ja pikkuporvaristo yleensä). Liberaalisten publisistien sisimpänä haaveena on korvata näiden erilaisten voimien ja niiden eri kombinaatioiden välinen taistelu niiden „oikeudenmukaisella” yhteenliittämällä eheäksi kokonaisuudeksi... paperilla! On huolehdittava asteittaisesta, tasasuhtaisesta kehityksestä, perusteltava yleistä äänioikeutta konservatismiin näkökannalta (hra Struven esipuhe käsiteltävänä olevaan luonnokseen); hallitsevien luokkien eduille on luotava reaalin tae (t.s. reaalin konservatismi) monarkian ja ylähuoneen muodossa; koko tämä muka ovela, mutta itse asiassa kovin naiivi konstruktio on verhottava ylevähenkisillä sofismeilla.

Venäjän proletariaatti joutuu vielä hyvin pitkän aikaa olemaan tekemisissä liberaalien sofismien kanssa. On aika ryhtyä tutustumaan niihin lähemmin!

Kaksikamarisen systeemin puolustelun liberaalit aloittavat analysoimalla niitä vastaväitteitä, joita sitä vastaan edellytetään tehtäväksi. Kuvaavaa on, että nämä vastaväitteet lainataan kokonaisuudessaan legaalisen lehdistömme laajalti propagoimien liberaalis-narodnikkilaisten aatteiden tavanomaisesta piiristä. Venäjän yhteiskunta on näet „luonteeltaan syvästi demokraattinen”, Venäjällä ei ole senkaltaista yläluokkaa, joka olisi voimakas poliittisten ansioidensa, varakkuutensa y.m. puolesta, sillä aatelisto on meillä ollut palveleva sääty, jolla ei ole „poliittista kunnianhimoa”, ja lisäksi sen taloudellinenkin merkitys on „järkkynyt”. Sosialidemokraatin näkökannalta katsoen on naurettavaa edes ottaa vakavasti näitä narodnikkilaisia fraaseja, joissa ei ole ainoatakaan totuuden sanaa. Aateliston poliittiset etuoikeudet Venäjällä tunnetaan yleisesti; sen voima näkyy heti konservatiivisen ja maltillisen eli Shipovin puolueen tendensseistä; sen taloudellista merkitystä „järkyttää” vain porvaristo, jonka kanssa aatelisto on yhteensulautumassa, eikä koko tuo järkyttäminen ole ollenkaan estänyt sitä, että aatelisto on keskittänyt käsiinsä tavattomia varoja, jotka antavat mahdollisuuden ryövätä kymmeniä miljoonia työtekeviä. Tietoisten työläisten ei pidä rakennella mitään harhakuvitelmia tässä suhteessa, sillä narodnikkilaisia fraaseja Venäjän aateliston mitättömyydestä liberaalit tarvitsevat vain kullatakseen aateliston tulevien perustuslaiden etuoikeuksien pillerin. Tuollainen liberaalinen logiikka on psykologisesti kiertämätön: aatelistomme on esitettävä mitättömäksi, jotta aateliston etuoikeudet voitaisiin kuvata mitättömäksi demokratiasta-poikkeamiseksi.

Koska porvaristo on asemansa puolesta moukarin ja alasiimen välissä, niin psykologisesti kiertämättömiä ovat myös ne idealistiset fraasit, joilla nykyisin operoi niin mauttomasti liberalismimme yleensä ja varsinkin sen pidetyimmät filosofit. „Venäjän vapautusliikkeelle”, luemme me selityskirjeestä, „demokratia ei ole ainoastaan faktumi, vaan myös moraalinen ja poliittinen postulaatti. Jokaisen yhteiskuntamuodon historiallista puolustelua korkeammalle se asettaa moraalisen puolustelun”... Tuo ei ole hullumpi näyte siitä mahtipontisesta ja täysin sisällyksettömästä

fraseologiasta, jolla liberaalimme „puolustelevat” läh-töään demokratiasta-luopumisen tielle! He valittavat niiden „mitä pahimpien moitteiden (?) johdosta, joita äärimmäisempien ainesten edustajat esittävät Venäjän liberaalipuolueelle väittäen, että tämä puolue pyrkii muka asettamaan byrokraattisen itsevaltiuden tilalle porvarillis-aatelisen itsevaltiuden”,— ja samanaikaisesti liberaalimme pakoittavat luonnoksensa ainoan todella demokraattisen lai-toksen, Kansanedustajain kamarin, jakamaan valtansa sekä monarkian että ylähuoneen, zemstvokamarin, kanssa!

Tässä heidän „eetilliset” ja „moraalis-poliittiset” peruste-lunsa ylähuoneen puolesta. Ensiksikin „kaksikamarinen systeemi on olemassa kaikkialla Euroopassa, Kreikkaa, Serbiaa, Bulgariaa ja Luxemburgia lukuunottamatta”... Ei siis kaikkialla, jos kerran on useita poikkeuksia? Ja sitä paitsi, mikä perustelu se on: Euroopassa on sangen monia epädemokraattisia laitoksia, joten... joten „perätidemo-kraattisen” liberalismimme on jäljiteltävä niitä? Toinen perustelu: „on vaarallista keskittää lainsäädännöllinen valta yhden elimen käsiin”, on muodostettava toinen elin, jotta voitaisiin korjata virheet, „liian hätäiset” päätökset... „pitääkö Venäjän olla Eurooppaa rohkeampi?”. Siis venä-läinen liberalismi ei tahdo olla rohkeampi kuin eurooppalai-nen, joka *kuten tunnettua* on jo kadottanut koko edistyk-sellisyytensä proletariaatin-pelkonsa vuoksi! Hyviäpä ovat „vapautus”-liikkeen johtajat, älä muuta sano! Venäjä ei ole ottanut vielä ainuttakaan jotakuinkin vakavampaa askelta vapautta kohti, mutta liberaalit jo pelkäävät „hätäisyyttä”. Eiköhän näillä perusteilla voitaisi puolustella myös kiel-täytymistä yleisestä äänioikeudesta, hyvät herrat?

Kolmas perustelu: „eräänä niistä päävaaroista, jotka uhkaavat millaista poliittista järjestelmää tahansa Venä-jällä, on sen muuttuminen jakobiinilaiseksi sentralisaatio-järjestelmäksi”. Sepä hirveätä! Liberaaliopportunistit ovat nähtävästi valmiita lainaamaan sosialidemokratian oppor-tunisteilta, uusiskralaisilta, asean kansan alimpien kerros-ten demokratismia vastaan. Axelrodin, Martynovin ja kumpp. esiinkiskoma humpuukimainen „jakobiinilaisuus”-pelätin tekee mainion palveluksen osvobozhdenijelaisille. Mutta sallikaa kysyä, hyvät herrat, minkä vuoksi yleinen äänioikeus piti *rajoittaa* koskemaan *paikallisia*, zemstvo- ja kaupunkilaitoksia, jos te todellakin olette pelänneet sentra-

lismiin äärimmäisyyksiä (ettekä johdonmukaisen demokra-
tismiin „äärimmäisyyksiä”)?? Tehän näet rajoitatte sitä.
Luonnoksenne 68. pykälässä te säädätte, että „jokaisella
henkilöllä, joka on oikeutettu osallistumaan Kansanedusta-
jain kamarin vaaleihin, on samoin oikeus osallistua pai-
kallisiin vaaleihin, jos hän on asunut vakituisesti kyseisessä
kihlakunnassa tai kaupungissa vaaditun määräjän, mikä
ei ole vuotta pitempi”. Tämä pykälähän asettaa *sensuksen*,
sehän itse asiassa tekee yleisen äänioikeuden *rajoitetuksi*,
sillä jokainen ymmärtää, että juuri työläiset, batrakit ja
päiväläiset joutuvat useimmiten siirtymään kaupungista
kaupunkiin, kihlakunnasta toiseen omaamatta vakituista
asuinpaikkaa. Pääoma heittelee työläisjoukkoja maan toi-
sesta äärestä toiseen, riistää heiltä vakituisen asuinpaikan,
ja *siitä hyvästä* työväenluokan pitää menettää osa poliitti-
sista oikeuksistaan!

Yleistä äänioikeutta rajoitetaan täten juuri niiden
zemstvo- ja kaupunkilaitosten osalta, jotka valitsevat ylä-
huoneen, zemstvakamarin. Muka jakobiinilaisen sentralis-
min äärimmäisyyksien vastustamiseksi poiketaan *kahdella*
tavalla demokraatismista: ensiksikin rajoitetaan *yleistä* ääni-
oikeutta vakinaisen asuinpaikan sensuksella ja toiseksi kiel-
täydytään *välittömän* äänioikeuden periaatteesta saatta-
malla voimaan kaksiaasteiset vaalit! Eikö tästä jo selviä, että
jakobiinilaisuuspelättimestä on hyötyä vain kaikenlaisille
oportunisteille?

Niin, hra Struve ei suotta ilmaissut olevansa periaat-
teessa myötämielinen sosialidemokraattisille girondis-
teille — uusiskralaisille, hän ei suotta kehunut Martynovia,
kuulua „jakobiinilaisuuden” vastustajaa. Jakobiinilaisuuden
socialidemokraattiset viholliset ovat suoranaisesti kivenneet
ja kiveivät tietä liberaalisille porvareille.

Mitä suurinta pötyä on osvobozhdenijelaisten se väite,
että nimenomaan ylähuone, joka valitaan zemstvolaitosten
toimesta, pystyy ilmentämään „desentralisaation periaat-
tetta”, ilmentämään „Venäjän eri osien moninaisuuden
momenttia”. Desentralisaation ilmaisuna ei voi olla vaalien
yleisyyden rajoittaminen; moninaisuuden ilmaisuna ei voi
olla välittömien vaalien periaatteen rajoittaminen. Asian
ydin, jota osvobozhdenijelaiset yrittävät hämätä, ei ole
siinä. Asian ydin on siinä, että heidän järjestelmänsä
mukaan ylähuone muodostuu kiertämättömästi *etupäässä*

ja pääasiallisesti aateliston ja porvariston elimeksi, sillä vakituisen asuinpaikan sensuksella ja kaksiasteisella vaali-järjestelmällä tungetaan syrjään ennen kaikkea nimenomaan proletariaatti. Tämä asian ydin on siinä määrin selvä jokaiselle, joka vähänkin tuntee poliittisia kysymyksiä, että luonnoksen laatijat itsekin edellyttävät sitä välttämättä vastustettavan.

„Sanottaneen kaiketi”, luemme selityksestä, „että vaikka vaalit järjestettäisiin miten tahansa, niin johtava osuus paikallisessa elämässä jää varsin mahdollisesti *suurmaanomistajille ja yrittäjäloukalle*. Luulemme” (mikä syvästi-demokraattinen luulo!), „että tässäkin on vaikuttamassa „porvariaineksen” liioiteltu pelkääminen. Siinä ei ole mitään epäoikeudenmukaista (!!), jos maanomistaja- ja teollisuusluokka saa riittävästi (!) mahdollisuuden edustaa intressejään (yleinen äänioikeus ei riitä porvariainekselle!), koska sen ohella avautuu laaja edustusmahdollisuus muille väestöryhmille. Moraalisesti sallimattomia ja poliittisesti vaarallisia ovat vain etuoikeudet”...

Työläisten tulee painaa visusti mieleensä tämä „liberaalien” moraalisuus. Se sallii kerskailla demokratismilla, tuomita „etuoikeudet” ja *puolustaa* vakinaisen asuinpaikan sensusta, kaksiasteisia vaaleja, monarkiaa... Monarkia ei luultavasti ole „etuoikeus”, vai olisiko se — moraalisesti sallittava ja poliittisesti vaaraton etuoikeus!

Hyvinpä aloittavat seurapiireistä lähteneet „vapautus”-liikkeen meikäläiset johtomiehet! Rohkeimmissakin luonnoksissaan, mitkä eivät ollenkaan sido koko heidän puoluettaan, he keksivät jo etukäteen puolustuksen taantumukselle, puolustavat porvariston etuoikeuksia todistelemalla sofistisesti, että etuoikeus ei ole etuoikeus. Yksinpä kirjallises-
sessa toiminnassaankin, mikä on vapaampaa aineellisista laskelmista ja kauempana välittömistä poliittisista tarkoituseristä, he jo prostituoivat demokratismi-käsitettä ja panettelevat johdonmukaisempia porvarillisia demokraatteja — Ranskan suuren vallankumouksen kauden jakobiinilaisia. Entä mitä on odotettavissa? Mitä tulevat puhumaan liberaalisen porvariston käytännölliset ja puolueelle vastuunalaiset poliitikot, kun idealistisimmat liberaalit jo nyt valmistelevat teoreettisesti petosta? Jos kerran osvobozhdenijelaisuuden äärimmäisen vasemmiston rohkeimmatkaan toiveet eivät kannu kauemmaksi kuin on monarkia kaksi-

kamarisine parlamentteineen; jos liberalismiin ideologit *vaativat* vain sitä, niin mihinkähän *päätyvät kaupanhieron-*
nassaan liberalismiin liikemiehet?

Liberalismin poliittiset sofismit antavat vallankumoukselliselle proletariaatille vähän, mutta arvokasta aineistoa, joka tutustuttaa porvariston edistyksellisimpienkin aineiden todelliseen luokkaluontoon.

„Vperjod“ № 18,
toukokuun 18 (5) pñä 1905

Julkaistaan „Vper'od“ lehdessä
tekstin mukaan